

TRIGLAV

Uredništvo in upravnishvo tednika
„Triglav“ Kranj. — Telefon ured-
ništva št. 8. — Naročnina 40 Din
za celo leto, 20 Din polletno in
10 Din četrtletno. Za inozemstvo
50 Din. Račun podružnice poštne
hranilnice v Ljubljani, št. 16.383

Leto I.

Kranj, dne 23. decembra 1933.

Štev. 27.

Božične misli

Med najlepšimi spomini v poznejših letih je gotovo spomin na lepe božične dneve in čare, katere smo preživeli še kot deca, brezskrbno in varno pod domačim krovom. Kakor nekdanj mi, tako hoče tudi današnja naša mladina brez težkih skrbi in negotovih pogledov v bodočnost, ki tarejo današnjo generacijo, v polni meri uživati božične darove. Mladina ne pojmuje razmer časa, ne razume našega strahu pred bodočnostjo, ker ne pozna današnje ostre eksistenčne borbe, v kateri morda že podlegajo njihovi roditelji. Zato bo tudi mladina občutila na letošnji Božič vse skrbi časa, občutila, da so se gospodarske razmere po kruti krizi predrugačile in več ali manj, da teži in grozi, kakor Damoklejev meč, nekaj težkega in tajinstvenega nad nami.

Že lanski Božič se je gospodarska stiska, ki je milijone tirale v brezposelnost in uničila na tisoče življenjskih eksistenc, poznala v splošnem, kakor pri posamezniku. Že lanski Božič smo bili prepričani, da v tem položaju ne moremo dalje in da mora priti zboljšanje, katerega blagodejnost bomo že sigurno uživali na letošnji Božič. Te naše vroče želje in trdno zaupanje so nas varale in postavile so nas razmere še pred večje vprašanje: kaj pa bodočnost?

Neizprosna gospodarska stiska je svoje gorje poostrila in to toliko bolj, ker ni izgleda na boljše čase, ker je bodočnost bolj kakor kdaj zavila v temo skozi katero nočjo prodreti žarki svetlobe-oznanitlji boljših časov. Gospodarstvo nazaduje še nadalje, poljedelstvo se ne izplača več, ker so cene pridelkov sramotno nizke, vidno nazaduje trgovina, obrt in industrija, primanjkljaji so v privatnih in državnih finan-
cah, raste brezposelnost, propadajo podjetja, uničujejo se eksistence. Na drugi strani pa vidimo, da na račun propadanja in gospodarskega nazadovanja in na račun obupanega ljudstva bogate posamezni, ki z dovolje-
nimi in nedovoljenimi sredstvi razumejo s pravilno orijentacijo izrabiti neugodne prilike.

Vprašamo se: Kdo pa je tem razmeram kriv?

Narodi in ljudstva so nekaj let v povojni dobi živela v blagostanju. Razumljivo, saj je bilo dela in zaslužka dovolj za vse. Treba je bilo nadomestiti vojna razaranja, restavrirati poslopja, hiše, ceste, železnice, izpopolniti je bilo treba vrzeli v službah, ki so nastale vsled padlih na bojiščih. Vseh dobrin je primanjkovalo in ta pomanjkanja so zahtevala zgraditev novih podjetij in z njimi novih delavnih moči. Vse je zaslužilo in vsi so imeli dovolj ter celo preobilico denarja. In ako je denarja dovolj, se ga tudi nepremišljeno in brezskrbno zapravlja. Je že prirojeno človeštvu — in nam to tudi zgodovina potrjuje v nešteto slučajih, da postane ljudstvo, če živi v prevelikim blagostanju, vsled uživanja dobrot momentalne preobilice mehkužno ter brez prevdarka in načrta, kaj bo prinesla bodočnost.

Prišel je nenadoma preokret, nastopili so težki časi preizkušnje in sedaj ljudstvo zabavlja ter išče krivce na vsemogočih dejstvih in tam, kjer jih ni. Ne pripozna pa, da je samo krivo sedanjih težkih razmer. Potaplja jočjo ladjo blagostanja skuša rešiti, rešiti na način, ki potiska to ladjo še bolj pod vodo.

Nikdar se še ni svet nahajal v toliki zmešnjavi in negotovosti kakor danes. Predstavniki raznih držav in narodov še niso nikdar zašli v take sovražne zapreke, ki ogrožajo mir in red. To pa vsled tega, ker ne delajo po principih napredovanja in mirnega razsojanja za sporazume in kompromise, ampak izkoriščajo neugodne prilike drugih držav za svoje egoistične interese in osebne namene. Stojimo pred nevarnim vprašanjem, kam merijo vsa ta dejstva pri onih, ki upravljajo svet in narodom, ker ni bil še nikdar svet v takih zablodah in se branil s takimi lažmi, kakor baš danes. Pod pretvezo razgovora, pogovora, konference, ankete, resolucije in državnih interesov se jasno čujejo klci nevarnosti, razočaranja, konfliktov in pokretov, pri katerih se ne more ugotoviti začetek, razvoj, konec in končni rezultat.

Divja gonja špekulacije, v kateri odloča volja egoistične manjšine, gre brezobzirno preko volje na-

rodov, samo, da doseže svoj profit. Ta osebna interesna korist je postala vrhovni zakon in sila, ki obvlada danes vse: razdor, solidarnost, bratstvo, enakost, brezposelnost, patriotizem in vse ostale naslove. In zgleda, da baš radi teh interesnih osebnih stremljenj padamo v še večje gorje, kakor ga je povzročila svetovna vojna.

Ko premišljujemo na božične dneve ta vprašanja, se nehote vprašamo, kaj naj storimo?

Eno je gotovo in sicer, da ne smemo zgubiti upanja, ampak se moramo boriti še dalje odločno in hrabro. Ne plašimo se težkih razmer. Kogar oplašijo težkoče in kdor se straši borbe, ta ne bo mnogo do-

segel v življenju. Kdor je odločen za borbo, ta bo zmagal, saj zanj ne eksistira neuspeh.

Kakor poedinci, tako nosijo tudi narodi svojo usodo sami v sebi in se ničesar slučajno ne dogodi, ker je vse odvisno od naše borbe, naših del, želja in naših značajev. Ker boluje danes vse na malodušnosti, dosegamo neuspeh za neuspehom, ki nam donša vedno večja razočaranja in vedno večjo stisko. V znaku te borbe, v katero moramo poseči vsi in v kateri smo poklicani se vsi boriti, je naš spas in uresničenje božičnega simbola miru, sprave in ljubezni. In kadar bo ta simbol uresničen, takrat bo za ljudstvo nastopil srečen Božič!

Dvanajstletka

(Nadaljevanje)

Če pobližje razmotrivamo dohodke in izdatke te kmetije, vidimo, da je kmet vse dohodke, ki jih je mogel izbiti iz kmetije uporabil in vtaknil — razun skromne prehrane in obleke — zopet v kmetijo. Vsi njegovi izdatki so strogo upravičeni in bi vsak odtegljaj v eni ali drugi smeri pomenil oškodovanje kmetije oz. družine, ali jasneje rečeno: če bi roparsko gospodaril, bi dosegel morda uravnovesenje. Ker se pa vsak rop nad roparjem samim prej ali slej maščuje, je kot pameten in pošten državljan to opustil.

Vsaka samostojna kmetija je nekaka samostojna država. Ima svoje dohodke in izdatke. Kmet je vladar in obenem upravlja tudi vsa ministrstva, razun finančnega. Finančni minister predloži proračun. Do-
hodki ne krijejo izdatkov, zahteva torej novih davčnin v kritje.

Vlada — kmet — mu jih ne dovoli. Samoposebi umevno poda ostavko. Nastopi drugi finančni minister, ki zniža izdatke. Toda že med proračunskim letom nastopijo težave. Posli ne dobe redne plače, prehrana je nezadostna, neizogibna popravila se odlašajo, delo se zanemarija, živina hujša, davki zaostajajo, obresti se ne plačajo, upniki tirjajo in tožijo, kredit je ustavljen. Vse naokrog se govori o propadanju države kmetije, ki postaja bankrotna.

Vsak, kdor ima kaj iskati od nje, tirja neusmiljeno. Nastane zmeda in prične se roparsko gospodarstvo. Kmet — vladar poseže v skrajni sili, da podaljša kmetiji življenje po, v normalnih razmerah nedotakljivih, temeljnih dobrinah. Odprda do škode za prehrano pridelke, živino, les, semensko žito, klajo itd. brez ozira na to, da bo z opustošeno kmetijo mogel tem manj gospodariti, če ni mogel niti z dobro urejeno in negovano. A: sila kola lomil!

Tako drvi v neizogibno propast. Kmetovalec, starejši, izkušen mož je izrekel pomembne besede: „Naše kmetije so težki bolniki. Vlada jim z injekcijami umetno podaljšuje življenje, kar jih pa ne more rešiti smrti.“

In kaj naj storimo sedaj mi? Ali naj bomo kakor otrok, ki napravi na potoku jez in se na vse načine trudi, da bi ga mu ne vzela voda? Ko ga mu pa razdira, brezbrizno gleda, kako odnaša voda to, kar je s trudom naredil?

Država nam je dala z dvanajstletko zasilno uredbo, direktivo, po kateri se moramo rešiti tekom dvanajstih let morečih dolgov. Ni nam pa dala potrebnih sredstev, da bi nam bilo mogoče pri najboljši volji ustreči naredbi.

Brez temeljite in izdatne pomoči od strani države je naša propast neizogibna, če ne že popolna, pa gotovo delna. Podobni smo izmučenemu in izrabljenemu konju, nad katerim kolne sredi strmega klanca voznik, ker ne more izpeljati. — V duhu vidim nekdanj cvetoče kmetije upostošene. S težkim srcem in sklonjeno glavo gleda kmet, ki ljubi svojo zemljo, kako usiha najdražje, za kar je žrtvoval vse svoje moči in potoke znoja. Njegovi srčni vzdihli so glas upijočega v puščavi . . .

Sedaj pa roko na srce! Kaj pa smo ukrenili mi dosedaj, da zadržimo val, ki nas preti pokopati.

Ničesar! Ko je bil izdan moratorij, smo se globoko oddahnili. — Zazibal nas je v poluspanje in omehkužil.

Pričakovali smo vsega mogočega in nemogočega v sladki brezbriznosti.

Zaupajoč v božjo pomoč in modrost državnikov, smo mirno držali roke križem. Med tem, ko so se drugi stanovi, prizadeti po moratoriju, intenzivno pobrigali, da se njihov položaj, v katerega so zašli, zanje ugodno reši, smo mi razdvojeni ugibali in priporočali vse mogoče in nemogoče, pri tem pa pozabili, da je le v skupnosti in edinstvi moč.

Gorje mu, kogar nesreča ni izmodrila! Prej ali slej propade! Gorje nam, ako še sedaj ne bomo nastopili v strnjenih vrstah, roko v roki in ne dosegli z združenimi močmi, da bomo za svojo skrb in delo tudi dostojno plačani ter ne bomo več samo prosti sužnji nehvaležnih kmetij!

Naša sveta dolžnost je, da državno upravo temeljito podučimo, do najmanjših podrobnosti, o našem nevzdržnem stanju, v katerega smo zašli ne po lastni krivdi in, da obenem apeliramo na njeno neodložljivo in izdatno pomoč.

Kmet Jur.

Ukinitev uredbe o posredovalnem postopku

Dne 4. jan. 1933 je bila izdana „Uredba o posredovalnem postopku“ s trajanjem največ enega leta in sicer v svrhu olajšanja naših gospodarskih neprilik. Ta naredba ni prinesla pričakovane koristi, ampak je položaj še poslabšala, posebno, ker se je kaj rada izigravala. V nekoliko tisočih slučajih ni niti 20 dolžnikov doseglo sporazum po tej uredbi, ker dolžnikom ni bilo na tem, da se z uredbo sporazume s svojimi upniki, ampak največ na tem, da za 9 mesecev prisilno odlože svoja plačila. Z izidom „Uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov“ čl. 61. je gornja uredba ukinjena, kar je sprejela javnost z velikim zadovoljstvom na znanje.

Agrarna avtarkija Avstrije

S premišljeno trgovinsko politiko in z ukrepi pospeševanja domače proizvodnje se je Avstriji posrečilo zmanjšati uvoz poljedelskih produktov. Na dunajskem tržišču za govedo se je prodalo komadov:

	domače	inostranske
1927 leta	38.000	169.000
1930 „	41.000	91.000
1931 „	68.000	61.000
1932 „	106.000	20.000

Uvoz masla se je zmanjšal od 4 milijone kg v letu 1927 na 8.000 kg v letu 1932. Prašičereja je v Avstriji tako napredovala, da se je odjem iz Jugoslavije v tekočem letu zmanjšal od 2.000 na 1.200 komadov. Te številke nam povedo, da je vedno manjši izvoz v sosednje države kriv, da naša živina nima nikake cene. Vse države gredo za tem, da pridelajo, oziroma zrede sami doma, kar potrebujejo. Zato tudi v bodoče ni pričakovati boljših cen naše živine.

Tedenske novice

Vsem cenjenim dopisnikom, naročnikom, bralcem in inšerentom našega tednika želita vesele božične praznike
Uredništvo in uprava.

Božična podpora vlade za brezposelne. Preteklo soboto je ministrski svet na svoji seji sklenil razdeliti med brezposelne za Božič Din 600.000. Vsaka banovina dobi Din 60.000, da jih razdeli pod-pore potrebnim.

Nove taksne znamke. Stare taksne znamke po Din 100— bodo z novim letom vzete iz prometa in zamenjane z novimi. Stare znamke se bodo zamenjale za nove od 1. januarja do 31. marca 1934.

Bralcem „Triglava“. Naš znani ljudski pisatelj Tone Stražar želi napisati štiri zvezke svojih „Praprečanih zgodb“. V teh zvezkih bodo štiri povesti, med njimi „Marko Zavrsan, strah Črnega grabna“. Da se bo vedelo, v koliko izvodih naj se zvezki tiskajo, naj pošljejo interesenti naročnino Din 4— za zvezek v poštinih znamkah na naslov: Tiskarna Sava v Kranju. Na naročila brez priloženih znamk se ne bo oziralo.

Izšla je dvanajsta št. revije „Ženski svet“, ki je posvečena ženski mladini. Lepo urejevana revija, ki ima poleg literarnega dela še tri priloge: Naš dom — Modna in krojna pola — Ročno delo, se naroča v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 12/II. Letna naročnina Din 64— Priporočamo vsem Gorenjkam, da se naroče nanjo.

Smučarski tečaj v Mojstrani. Od 25. XII. 1933—1. I. 1934., od 2. I.—7. I. 1934 in za pravoslavni Božič. Tečaj bo vodil naš najboljši jugoslovenski smučar v kombinaciji, drž. prvak in smučarski učitelj g. Jakopič Albin. Vabljeni ste začetniki in že izvežbani smučarji, enako tudi vsi, ki se žele izučiti v smučskih skokih — saj mojstranska skakalnica je prvozagajena v naši državi in za začetnike prav priporočljiva — tako je mnenje naših norveških učiteljev.

NA ŠTEFANOVO OB 6. URI ZVEČER

Vstop in iztop je vsak čas dovoljen. Snežne prilike idealne. Poleg vsakdanjih vaj bodo tudi izleti in predavanja o našem smučarstvu. Prijavnina je Din 40—; cene v hotelu in v ostalih gostilnah že od Din 35— dalje. Prijave sprejema tajnica smučarskega kluba Rabič Minca, Mojstrana. Vsak, kdor se hoče navžiti zimskega veselja in kdor hoče obvladati beli šport, ali celo krono belega sporta, to je poznati smuške skoke, naj se odzove klicu našega kluba.

Kdor zna smučati, se mu odpro oči v novi svet — v alpski raj — v kraljevstvo zlatoroga! — Smuk!

Nj. Vel. Kralj in kraljica v Zagrebu. Nj. Vel. kralj in kraljica sta v soboto 16. t. m. ob 9. dopoldne odpotovala iz Beograda v Zagreb. Vse postaje, skozi katere je vozil dvorni vlak, so bile svečano okrašene s cvetjem, zastavami in zelenjem. Na vseh postajah so se zbrale množice ljudi, ki so navdušeno pozdravljale Nj. Vel. kralja in kraljico. Ob 17. je privozil

dvorni vlak na zagrebški kolodvor. Po svečanem sprejemu na postaji sta se Nj. Vel. kralj in kraljica s spremstvom odpeljala z avtomobili po sijajno razsvetljenem Zrinjevcu in ilici skozi velik slavolok ob vhodu v Mesniško ulico na dvor. Ogromne množice prebivalstva so prirejale Nj. Vel. kralju in kraljici viharne ovacije. Ob 19. je krenil ogromen sprevod s Trga kralja Aleksandra skozi mesto na Trg Stjep. Radića pred banske dvore. Ko se je ob enem izmed oken banske palače pojavil Nj. Vel. kralj, ob drugem pa Nj. Vel. kraljica, ju je množica pozdravila z nepopisnim navdušenjem. Ko so se ovacije polegale, je zagrebški župan univ. prof. dr. Krbek pozdravil Nj. Vel. kralja z lepim nagovorom. Po ponovnih ovacijah je množica zapela državno himno. Nj. Vel. kralj se je s krasnimi besedami zahvalil za pozdrav na predvečer njegovega rojstnega dne in zaključil svoj govor z vzklikom „Živeli Zagrebčani!“ Kraljeve besede so izzvale nepopisno navdušenje. Narod je znova zapel državno himno. Ovacije tisočglave množice so trajale do 22. V nedeljo 17. t. m., na kraljev rojstni dan, sta se Nj. Vel. kralj in kraljica ob 9. udeležila pontifikalne maše v zagrebški katedrali, popoldne pa je Nj. Vel. Kralj napravil izlet v zagrebško okolico do Podsuseda. Popoldne je prispel v Zagreb tudi predsednik vlade g. dr. Milan Sršić. Zvečer je bila v Zagrebu velika baklada, ob 21. pa se je pričel v hotelu Esplanade v proslavo kraljevega rojstnega dne elitni oficirski ples, ki sta se ga udeležila tudi Nj. Vel. kralj in kraljica, sprejeta z viharimi ovacijami.

VAŠE ŽIVCE IN SRCE ČUVA Kathreiner Kneippova sladna kava s Pravim Franckovim dodatkom. Zdrava kakor vsakdanji kruh! Domači izdelek!

Iz Kranja

Občina revežem za Božič. Kranjska občina bo za Božič zaklala 600 kg težkega vola in razdelila njegovo meso med občinske reveže. Vsi, ki žele dobiti meso, se morajo zglašiti v občinski pisarni najkasneje danes do 11. ure dopoldne.

To da misliti! V četrtek 14. decembra je odi-

V RESTAVRACIJSKIH PROSTORI NAR. DOMA SPORTNA ZABAVA S PLESOM

gral Gledališki oder Nar. Čitalnice drugo reprizo Klabundovega „Kroga s kredo“ pred malodane prazno dvorano. To dejstvo je za kranjsko publiko naravnost porazno spričevalo otopelosti in brezbriznosti za kulturne prireditve in nerazumevanja požrtvovalnosti in idealizma naših vrlih diletantov. „Krog s kredo“ spada po sodbi razvajenega dela publike med najboljše uprizoritve našega odra. Zato smo skromnega mnenja, da bi posej te igre prav nič ne škodoval velikemu delu umstvene in denarne inteligence, ki nosi visoko svojo oholo glavo in misli, da se ne more nikjer ničesar več naučiti in da je vse, kar je domače, zanje mnogo premalo. Tem „veleizobražencem“ povemo prav

sedel in se igral s svinčnikom — vstali izza miz in vrnili Pavlu poklon.

„Ne bom vam predstavljal vsakega posebej, gospod Pleterski. V kratkem se boste sami seznanili z njimi. Le nekaj bi še rad omenil: Vam vsem sta delo in kraj, kjer ga vršite — sveta. Vsako jutro prihajate tu sem, polni svežih moči — Kremžar je poltiho zakašljaval in se vzravnaval — da posvetite svoje zmognosti splošnosti in sebi v korist. Čut dolžnosti do sebe in bližnjega vam to velevata. Namenoma sem to danes vnovič povdaril, da bo tudi vam, gospod Pleterski, ta prostor tu tisti kraj, v katerem boste z veseljem vršili svojo dolžnost, ki bodi ideal vašega bodočega življenja. Ideal postane človeku vsak poklic, če ga vestno in marljivo vrši.“

Pavlu se je zdel nagovor preračunan in zato odveč. Ni ga poslušal. Brezbrizno je zrl po pisarni in opazoval svoje bodoče kolege in kolegice. Obraz je bil podoben obrazu. Topa, hlapčevska pokorščina in udanost sta odsevali iz njih, lastne volje in samozavesti nič. Stroj poleg stroja.

Po prežetih in prihuljenih pogledih, ki jih je upiral vanj, je spoznal šefa pisarne, človeka, ki je po Pavlovem mnenju ubijal v teh ljudeh svobodno voljo in delal iz mislečih ljudi poslušne stroje. Tudi njegovo duševnost bo poskušal ubiti in prilagoditi stroju. S kakšnim škodoželjnim zadovoljstvom zre na novo žrtev!

Pavel je čutil, kako raste v njem srd proti temu človeku. A ne samo proti njemu. Mrzil je vse, kar se je nahajalo v pisarni, od šefa do muh na oknu.

Vgriznil se je v usnice. Pri poslednjih besedah Humskega se je ozrl proti oknu in se zagledal v mladostni obraz Suhača. Na prvi pogled se mu je prikupil. Njega bi ne mogel sovražiti. Odkritosrčnost

glasno na uho, da bi bile baš njihove zakrknjene, v materijalizmu okostenele duše prepotrebne duhovnega preporeda in ublažitve po vplivih in užitkih, četudi le domačih, pa vendar kulturnih in umetniških prireditev. Saj ta gospoda sicer zasluži opravičen očitke, da je njen kulturni nivo daleč pod onim našega okoliškega prebivalstva. Ne glede na to je pa tudi dolžnost vsega meščanstva, da materijelno podpira idealna stremjenja diletantov in naše Narodne čitalnice, če na drugi strani tirja tudi od nje, da skrbi za skupni krov kranjskih kulturnih društev. Oni, ki jim veljajo te vrstice, naj se pravočasno zavedo svojih družabnih in kulturnih dolžnosti, da ne bodo deležni dvomljive slave, da spadajo med grobokope našega družabnega in kulturnega življenja. Veljajo pa te vrstice tudi velikemu delu onih, ki vzgajajo našo mladino — in baš to da največ misliti.

Božična mladinska igra „Krojač Fips in palčki“. — Zaradi raznih ovir se je morala uprizoritev navedene mladinske igre preložiti na soboto, dne 23. t. m. ob 15. uri. Ta predstava je v prvi vrsti namenjena mladini. Cene Din 4— in 3—. Za odrasle se bo igra pozneje ponovila.

Mesarjem in trgovcem v vednost. Mestna občina opozarja vse trgovce in mesarje, da morajo vsako količino uvoženega mesa, masti, klobas, mesnih izdelkov itd. takoj po uvozu pustiti s predpisanim oglednim listom ogledati v tukajšnji mestni klavnici. To se razume tudi za one pošiljke, ki dospo v Kranj po železnici. Blago, ki se v klavnici ogleda, se opremi s tozadevnim žigom ter se bo vse nežigosano blago v trgovinah in drugih obrtnih lokalih brez nadaljnjega zaplenilo.

Lov na lisico. Tukajšnji agilni zimskosportni odsek S.P.D. priredi dne 1. januarja 1934 lov na lisico, ob 2. uri popoldne na Torkli. Zbirališče pri Šentpeterski graščini. Vabljeni so vsi smučarji. Prijavnina Din 2.— Prijave se sprejemajo pred pričetkom lova na zbirališču. Zmagovalec prejme darilo.

Malo se pri nas še goji ta zabavna stran smučanja, ali počasi napredujemo. Lov na lisico se vrši na poljubnem prostoru, kjer se smučar kreta, naj si bo v gozdnem ali hribovitem kraju. Lisica je smučar, kateri je vidno označen. Lisica se spusti 10 minut pred početkom lova. Svojo pot mora zaznamovati s papirčki. Kreta se v določenem prostoru, edino v hiše se ne sme skriti ter smučke ne sme sneti, drugače se pa lahko skriva napr. v kup listja ali grmovje itd. Lovci so označeni s posebnimi znaki. Lov traja 1 uro.

VSİ PRIJATELJI IN PRIJATELJICE SPORTA VLJUDNO VABLJENI V STOPNINA DIN 5—

Zmagovalec je lisica, ako jo v določenem času lovec ne najde ali pa lovec, kateri jo je zasledil in se jo je dotaknil z roko. V znak, da je lisico vjel, ji mora sneti kapico. Zmagovalec prejme darilo.

V četrtek, dne 28. t. m. se vršijo smuške vaje na Torkli ob 2. uri popoldne. Vadi g. Jereb. Zbirališče na običajnem terenu.

M. Dobropoljski

Žrtev ljubezni

Roman.

7

Andrej Suhač ni v svojem življenju prekrokal še nobene noči. Tuji sta mu bili utrujenost in nerazpoloženje po taki noči. Kljub temu pa še ni pričel sestavljati oferte na trdiko Adamovič in drug, kakor mu je bilo naročeno. Na noht palca leve roke je najpreje narisal s črnilom veliko srce in ga prebodel s puščico. Nato je na noht kazalca napisal črko M, na ostale pa po vrsti: al — vi — na.

Baš ko je zadnji „a“ lepo zaokrožil, so se odprla vrata privatne pisarne. Vstopila sta Anton Humski in Pavel Pleterski.

Škrtnje peres je na mah utihnilo. Za trenutek so se vsi ozrli v Pavla, nato pa s podvojeno vneto nadaljevali svoje delo. Tudi Suhač je buljil v papir pred seboj in nervozno pomakal pero v tintnik. Z levico si je podprl glavo. Zgledalo je, da je na moč zatopljen v delo. V resnici pa je skozi prste premeril Pavla od glave do nog. Oči so mu žarele od jeze in sovraštva.

Kmalu pa mu je lahko neovirano pogledal v obraz. Humski je prosil za posluš. Vsi so prenehali z delom, poslušali Humskega in motrili Pavla, le šef je mirno listal dalje po knjigi.

„Gospoda“, je spregovoril Humski, „čast mi je predstaviti vam vašega novega kolega, gospoda Pavla Pleterskega“.

Z roko je pokazal na Pavla, ki se je nalahoma priklonil. Počakal je, da je utihnil ropot, ki so ga napravili uslužbenci, ko so — razen šefa, ki je ob-

se mu je brala raz obraza in okrog ustnic mu je igral ironičen nasmeh. Tudi sam se je nasmejal, ko je čul Humskega govoriti o idealih.

Po nagovoru je stopil Humski k Zlatopoljskemu. „Razkažite gospodu Pleterskemu vse oddelke v tovarni. Popoldne pa mu odredite delo in mesto v pisarni“.

Okrenil se je in odšel v svojo pisarno, ne da bi koga pogledal.

Po odhodu Humskega so vsi nadaljevali z delom. Celo Kremžar je pričel. Le Suhač je še vedno stal in čakal, če ne bo prijeten odmor trajal dalje. Ko ni bilo nič s pobožno željo, se je ozrl skozi okno.

Šef ga je nekaj časa jezno motril, nato pa se je zadril nad njim: „Suhač! Prinesite mi oferto na Adamoviča in druga. Že davno morate biti gotovi s tem.“

Suhač se je stresel in zardel kot kuhan rak. „Gospod šef, še ni gotova“, je v zadregi spravil iz sebe.

„Pokažite, prosim!“

„Kaj, niti pričeli niste? Kaj naj to pomeni?“, ga je vprašal in ostro gledal preko očal v njegov prepadeni obraz. Mimogrede pa je ošinil tudi Pavla češ: zapomni si, kako postopamo pri nas s takimi, ki ne vrše svoje dolžnosti.

Andrej je topo gledal šefa in skril pred njim levico za hrbet. Ni pomislil, da stoji Pavel za njim, ki je z zanimanjem ogledoval hierogliffe na njegovih nohtih in razbral iz njih ime Malvina.

Nasmejal se je. Ali naj bo to fantov sen in ideal iz plesnih vaj, ali pa ona Malvina, na katero je baš kar sam mislil?

Zlatopoljski je opazil Pavlov smeh in ga smatral kot omalovaževanje njegove vestnosti. Prezirljivo

Najbolj boste rasveselili svoje drage s krasnimi darili, ki jih dobite v prvi slatarski delavnici na Gorenjskem

B. Rangus = Kranj

Velika izbira okasionskih briljantnih predmetov. V salogi ima rasne antične predmete ter pasove za narodne noše-srebrnjake, ki jih napravi tudi iz starega srebra strankam po želji. Velika izbira švicarskih ur. Za točna popravila jamči. Ku- puje staro srebro in zlato po najvišji dnevni ceni. Vsem vesele praznike!

V nedeljo, dne 31. decembra se vršijo ob 2. uri popoldne gimnastične vaje istotam. Vadi g. Danilo Cingerli. Slede smuške vaje za začetnike in izvežbane smučarje.

Trgovine ob praznikih. V nedeljo, dne 24. 1. m. smejo biti vse trgovske obratovalnice cel dan odprte. Isto velja za nedeljo, dne 31. 1. m., to je za dan pred novim letom.

Iz Stražišča

SK Savica priredi v torek, dne 26. decembra 1933 ob 9. uri dopoldan smučarski tek posameznikov na 5 km. Proga gre okoli Šmarjetne gore ter je štart pred šentpeterskim gradom, istotam tudi cilj.

Popoldne ob drugi uri se vršijo skakalne tekme na klubovi skakalnici v Torkliji. Prvo plasirani prejme lepo darilo. Prijave se sprejemajo pol ure pred pričetkom pri skakalnici, katera je povečana in so omogočeni skoki do 25 m. Vabijo se vsi smučarji, da se udeležijo prve športne prireditve v tej smučarski sezoni v Stražišču.

Težka nesreča. Franc Križnar, posestnik iz Stražišča, brat našega župana, je šel v sredo zjutraj v Škofjo Loko na žago po žaganje. Pri nakladanju na žagi pa ga je doletela težka nesreča. Zagrabil ga je stroj in hudo poškodoval. Z rešilnim avtom tukajšnjega gasilnega društva so ga prepeljali v ljubljansko bolnico.

Iz Preddvora

Savezna streljačka družina je imela svoj redni letni občni zbor 17. 1. m. Udeležba je bila, razun par zadržanih članov, polnoštevilna. Društveni funkcionarji so podali izčrpna poročila. Najbolj aktualna je zgraditev strelišča. Z deli se jeseni ni moglo pričeti, pripravil se je le teren. Druga dela pa je oviralo neprestano deževje, zato se je zgraditev strelišča preložila na pomlad, čim bo vreme dopuščalo delo. Nabiralna akcija in pripravljala dela so v teku.

Soglasno je bil izvoljen po večini stari odbor: preds. š. upr. Joci P., podpreds. š. upr. Sosič Tone, blagajnik Vidic Fr., orož. nared., tajnik Tičar Franc, poštar, odborniki pa Križnar Jože, Weiseisen Joža, Nič Maks in Arh Janez. — Pristopilo je nekaj novih članov tako, da znaša število članov 95. — Ker je bil dan zborovanja obenem roj. dan Nj. Vel. kralja, se je isti proslavil z nagovorom predsednika. Pozivajoč člane na čim agilnejše sodelovanje, je predsednik zaključil občni zbor.

ga je pogledal, nato pa nahrulil Andreja ostreje kot je bila njegova navada.

„Kaj naj to pomeni, vas vprašam? Zakaj še niste pričeli z delom? Niti datuma niste napisali! Mar mislite, da je naša pisarna institut za lenuhe? Motite se, dragi gospod! Pri nas se dela! Kdor misli drugače, so mu vrata odprta! Razumete? — Gospod Pivnik“, je nato prijazno dejal starejšemu knjigovodji, „v čelrt ure vam mora gospod Suhač predložiti izgotovljeno oferto in skrbite, da bo v moji odsotnosti zaposlen z delom.“

„Lahko greste“, je zagodrnjal nad Suhačem, ki je slisnjenih ustnic in z gnjevom na obrazu stal pred njegovo pisalno mizo.

Pavla je vznemiril šefov grobi nastop. Pomiloval je Suhača, ki mu je postal še bolj simpatičen. Šefu pa bi najraje zabrusil par gorkih v obraz. A je molčal.

Suhač se je vrnil k svoji pisalni mizi. Ko je sedel, je s tako silo pomočil peresnik v tintnik, da se mu je zlomilo pero. Na Malvino ni več mislil. Samo to mu je rojilo po glavi, da je bil ozmerjan v pričo novega praktikanta.

Zlatopoljski je med tem pospravil par papirjev s pisalne mize in vstal.

„Izvolite, gospod praktikant“, se je obrnil k Pavlu in odšel pred njim skozi vrata.

Šla sta preko dvorišča. Zlatopoljski ni spregovoril besedice. Tudi Pavlu se ni zdelo vredno, da bi pričel pogovor.

Molče sta vstopila v tkalnico. Tu bi bil itak vsak pogovor nemogoč. Silno ropotanje strojev bi zadušilo govorjenje.

Pavel je sredi tkalnice obstal. Zlatopoljski pa je šel do nasprotnega konca in čakal pri izhodu. Nič

Sokol „Predvor“ se uspešno razvija. Dramatični odsek je s sodelovanjem društvenega tamburaškega orkestra uprizoril dvakrat M. Šnuderlovo dramo: „Pravljica o rajski ptici“. Igralci so bili kos težkim vlogam. Moralni uspeh odličen, slabši pa je bil gmotni.

1. dec. je društvo proslavilo kar najlepše v lepo okrašeni telovadnici. Vršila se je svečana seja in zaprisega novih članov. Svečano se je izročila diploma br. Majniku, ki si jo je priboril pri tekmah na letošnjem pokrajinskem zletu v Ljubljani. 5. dec. je društvo priredilo „Miklavžev večer“ za člansko in telovadečo deco. Obdarovani so bili vsi otroci. Agilne sestre članice so pripomogle, da se je kljub krizi napolnil Miklavžev koš do vrha z darili. Za Silvestrovo skrbi dramatični odsek, da bo večer pester in bo nudil vsakemu še v starem in že v novem letu dovolj zabave in užilka.

Iz Tržiča

Težave s šolskimi knjigami. Tukajšnja drž. meščanska šola je bila prva med slovenskimi meščanskimi šolami, ustanovljenimi takoj po prevratu. Že takoj prvo leto so se pokazale težkoče z učnimi knjigami, ki so v splošnem predrage za današnje razmere. Že takratni učiteljski zbor, z ravnateljem Lajovicem na čelu, je uvidel, da bo težava s predragimi knjigami glavna zapreka, da revnejši sloji svojih otrok ne bodo pošiljali v meščansko šolo, ker ne bodo zmogli izdatkov za knjige. In odločil se je, da uvede vsako leto na dan 28. oktobra kot dan naše osvoboditve kulturno nabiralno akcijo za knjige revnim dijakom in za pomoč dijaški kuhinji. Letos se je izvedla taka nabiralna akcija petnajstič. Dijaki sami so obiskali svoje velike prijatelje in kljub težki krizi nabrali za knjige vsega spoštovanja vreden znesek 3024 Din. Podporna zaloga šteje, z letošnjim prirastkom šolskih knjig, 1836 knjig tako, da je tržiška meščanska šola gotovo najboljša založena med vsemi meščanskimi šolami z učnimi knjigami. Med darovalci za te knjige je treba posebej omeniti tržiško predilnico in tkalnico, ki leto za letom daruje v ta namen po 200 Din, tovarno „Peko“ s svojim rednim prispevkom po 100 Din, tovarno bele lepenke Ch. Moline po 100 Din in tovarno br. Verbičev po 50 Din, poleg nešteti darovalcev po 10 ali 20 Din. Z nabiralnimi akcijami se je v petnajstih letih nabralo preko 50.000 Din, ki so se izključno porabili za nabavo šolskih knjig. Le tako je mogoče, da dobi skoro vsak dijak vse knjige v šoli. Težave obstoje pa dalje tudi v tem, da je vsako leto upeljana kaka nova knjiga, še predno je stara zaloga izčrpana do dobra. Tako obleži nekaj kapitala vsako leto mrtvega. Šolsko upraviteljstvo drž. meščanske šole in dijaki izrekajo vsem svojim dobrotnikom iskreno zahvalo, proseč za nadaljno naklonjenost.

Proslava 17. decembra je bila letos, kakor vedno doslej, v rokah dijakov meščanske šole. Svečane službe božje v župni cerkvi so se udeležili vsi drž. uradi, zastopniki raznih društev, z zastavami tržiški Sokol, gasilci, Bralno društvo. Vse mesto se je odelo v narodne zastave. Po službi božji je bila šolska proslava v meščanski šoli s petjem, recitacijami, go-

čudnega, saj je bil zrak tako nasičen s predivom, da se skoraj ni dalo dihati.

Oziral se je po veliki tkalnici — od stroja do stroja. Nikjer ni opazil zdrave rdečice na licih delavk in delavcev. Sami upadli, blede obrazi in izmzgana telesa.

Leglo jetike, je pomislil. Bog zna, ali je tudi njim „pel“ Humski o idealih?

Krenil je dalje za šefom, ki ga je že nestrpno pričakoval. V ostalih oddelkih se ni ustavljal več. Ista slika povsod: neznosen zrak — zlasti v tiskarni, kjer bi ne zdržal niti pol ure — blede obrazi.

Pavel se je oddahnil, ko je po dobri uri stal pred izhodom tovarne. Z razprtimi očmi je občudoval preleste barve jeseni na kostanjih ob cesti in drevju na bližnjem griču Kalvariji.

Vzdihnil je. Naenkrat pa se je nekdo, ki je prišel iz tovarne in bil namenjen v mesto, zadel obenj.

„Pardon“, se je oprostil in nalahno privzdignil klobuk.

„Prosím“, mu je odvrnil Pavel in odzdravil. Ni ga še videl, a je kljub temu spoznal v mladeniču mladega Humskega. Po njegovem blaziranem nasmehu je presodil, da je tudi on njega spoznal.

Obrnil se je in šel proti Kalvariji. Nekaj časa so se njegove misli ukvarjale z mladim Humskim, nato pa je zopet užival krasno sliko zlate jeseni.

„Kako dobro je mojemu prijatelju Dolfu“, je pomislil. „Posvetil se je slikarstvu in nihče mu ne dela ovir. A jaz . . .“

Zasmejal se je. „Jaz? — No, jaz bom še danes naročil platno, čopiče in barve. Vse proste ure bom posvetil slikanju. In naslikal bom jesen v vsej njeni prelesti.“

Po kratkem sprehodu se je vrnil v mesto. Po

vorom in lepo božičnico, kjer so bili obdarovani dijaki mešč. šole z raznimi darili. Proslava je bila prav topla in intimna, udeležili so se je zastopniki drž. uradov, društev in raznih industrij.

Vodovna cev je počila od mraza. Pri Jago-dičevi hiši je počila od mraza vodovodna cev tako, da je uhajala voda v taki množini, da jo je začelo primanjkovati v višjih legah Tržiča. Napaka se ni takoj našla in zato je bila skrb, kaj bo z vodo, upravičeno velika. Sedaj je vodovod kljub najslabšemu vremenu popravljen in upamo, da bodo zopet vsi imeli dovolj vode.

Požar v hudi zimi. V delavski stanovanjski hiši pri Sv. Ani je pretekli četrtek začelo goreti in to tako čudno, da se plamen sploh ni videl zunaj hiše, niti se ni pokazal na strehi, ki jo teži visoka plast snega. Da uduše požar, so nastopila tri gasilna društva in sicer šentansko, tržiško in predilniško. Tri male motorke so bile skoro kos požaru, ki je uničil vso notranjost stanovanjske hiše, ogrodje in streho pa je pustil nedotaknjeno. Radi hitrega nastopa gasilnih društev so si mogli vsi delavci rešiti iz plamenov svoje prihranke.

Otvoritvena predstava lutkovnega gledališča tržiškega Sokola je bila dostojna in zelo posrečena. Nove kulise za igro „Začaran gozd“ je napravil br. Šter Blaž, ki se bo razvil v pravcatega mojstra gledaliških dekoracij. Nove lutke so bile bogato oblečene, vsebina igre je nadvse ljubeznjiva in zabavna za otroke in odrasle. Vse predstave za otroke so bile natlačene polne, večerna, namenjena odraslim, pa je zijala praznote, tako, da je nagajivi Gašperček upravičeno vzklikal, da ne vidi „slavnega občinstva“. Lutke morejo odrasle prav tako zabavati in zanimati, ker je njihov nastop neizogibno združen s pravo umetnostjo. Morda je bil vzrok slabega obiska ta, ker zveni naslov igre „Začaran gozd“ nekako staro od lanskega leta.

Z Jesenic

Bloki za pomoč potrebnim. Mestni socialni odsek prejema dan na dan nešteto prošenj za podporo od ljudi, ki žive v zelo bednih razmerah. Ker so

Veseli Božič in srečno novo leto

Lekarna ŽABKAR

*(nasproti hotela Triglav)
Novoustanovljena, moderno urejena
lekarna. Zaloga vseh tu- in inozemskih
zdravilnih preparatov.*

pa krediti ubožnega sklada popolnoma izčrpani, ne more občina tem prošnjam pri najboljši volji ugoditi. Poleg domačih siromakov pa prosjači po Jesenicah nešteto ljudi iz drugih krajev. Veliko je med njimi podpore potrebnih, so pa brez dvoma tudi taki med

Veseli Božič in srečno novo leto želi

HORVAT IN DRUG

*Priporočam svojo bogato zalogo žganih in drugih
rezbarskih izdelkov*

kosilu je takoj napisal pismo in naročil slikarske potreščine. Že čez dva dni mu je Jamnik prinesel velik paket s pošte, ki ga je v opoldanskem odmoru nesel z njim v njegovo podstrešno sobico.

Pavel je dal Jamniku za njegov trud dvajset dinarjev. In v trenutku, ko je Jamnik čutil v svoji roki denar, je postal Pavel njegov prijatelj, za katerega bi šel v ogenj, če bi bilo treba. Že takoj popoldne je dopovedoval Suhaču: „Naš novi praktikant je mož na svojem mestu. Kdor si upa trditi o njem kaj drugega, temu bom —“.

Jamnik je vzdignil orjaško desnico in s silovito kretnjo zaključil stavek.

Andrej Suhač je skomignil z rameni in molčal.

III.

Mesec dni je preteklo, odkar je nastopil Pavel službo praktikanta v tovarni Humskega. Njegova pisalna miza se je nahajala poleg mize Andreja Suhača, ki ga v začetku iz ljubosumnosti niti pogledal ni. Pavel ga je prvo popoldne, iz gole simpatije do njega, celo nagovoril. Andrej pa ga je ostro zavrnil, češ, da nima časa za privatni pogovor.

V kratkem pa se je to napeto stanje izboljšalo. Suhač je namreč opazil, da pozdravlja Pavel Malvino baš tako, kot ostali uslužbenci, ne da bi kdaj govoril z njo. Ob tem dejstvu se je neverjetno hitro ohladila njegova jeza napram Pavlu. In ko je neko dopoldne celo zavrnil šefa ter mu priporočil, naj se poslužuje prijaznejšega tona v razgovoru z njim, mu je prijazno pokimal.

S tem nastopom si je Pavel pridobil drugega prijatelja. Njegovi odnosi do ostalih uradnikov in uradnic so bili povsem običajni. Kakor oni, tako se tudi sam ni trudil, da bi se poglobljeje seznanil z njimi.

(Dalje prihodnjik).

njimi, ki bi jim ne bilo treba prosjačiti. Stranke jih ne poznajo in dajejo vbogajme nepotrebni, dočim včasih res potrebne odganjajo. Da se preprečijo zlorabe, je občina že zdavnaj uvedla bloke po 50 para listič, ki se v poljubnem številu dobe na mestnem magistratu. Stranke naj se poslužujejo teh blokov, ker se bo le na ta način omejilo prošjačenje delomržežev.

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želim
vsem cenjenim odjemal-
cem moje trgovine in obis-
kovalcem kopaljšča

Čufer Andrej, Jesenice

Še o cestah in trotoarjih. Že zadnjič smo omenili v kakšnem stanju se nahajajo zdaj na zimo naše ceste in trotoarji. Zaleglo pa seveda ni nič in naletiš pred posameznimi hišami sredi mesta na ogromne kupe snega. Če greš po cesti in se umakneš vozu, moraš stopiti v sneg, ker trotoarji pred hišami niso očiščeni ampak je napravljena samo ozka gaz, da morejo stanovalci iz hiše in v nje. Pri nas je na stolne brezposelnih. Kaj, če bi gospodarji najeli te siromake, ki bi jim za hrano in par dinarjev po vrhu očistili trotoarje pred hišo? Sami ne bi utrpeli bogve kako velike škode, storili pa bi dobro delo in obenem usregli vsem meščanom.

Iz Trboj

V nedeljo, dne 17. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor novo organizirane strelske družine v Trbojah za občino Slednik-Trboje in bivšo občino Mavčiče, v prostorih g. Komurke. Nad 40 članov je z zanimanjem poslušalo predavanje o strel. družinah g. vojaškega referenta Ločniškarja Hinka iz Kranja, čitanje pravil po g. Bohincu in končnemu patrijotskemu govoru g. šolskega upravitelja g. Lado Rapeta iz Šenčurja. Med drugimi so bili na občnem zboru izvoljeni: za predsednika g. Komurka, gostilničar, za podpredsednika župan g. Bohinc Jernej, za tajnika g. Jagodic Janko, za blagajnika g. žand. narednik Čujež. Po občnem zboru se je vršilo malokalibrsko streljanje, ki se ga je članstvo korporativno udeležilo in pri tem pokazalo jako dobre rezultate. Nagrado najboljšega strelca — lično žepno uro — je dobil g. Vehovec iz Sv. Valburge. Razveseljivo je dejstvo, da se strelski pokret v kranjskem srezu jako lepo razvija. Po dobljenih informacijah so se v letošnjem letu na novo organizirale sledeče strelske družine: V Trziču, na Jezerskem, v Predvdoru, Šenčurju, Cerkljah, Primskovem, Podbrezju, Škofji Loki, Železnikih, Sv. Ani, Sovodnju, Gorenji vasi, Leskovici in v Trbojah, a obstojajo pa že od prej str. družini v Kranju in Goričah.

Želeti pa bi bilo še, da se ustanovijo družine v Žabnici, Retečah, Sorici, Javorju, Koveru, Poljanah, Sori, Zmincu, Selcah, Dražgošah in Zg. Besnici. Apeliramo na pristojne faktorje, da to misel oživitvijo. Družine kranjskega sreza štejejo v celoti okoli 1100 članov, napram 125 članom iz lanskega leta. Lep napredek! V mesecu decembru se — po pravilih družine — vršijo letni redni občni zbori. Pri tej priliki naj bi se izvolili v odbore res zavedni državljani in delavni člani, ker bo le na ta način mogoče računati na še boljši uspeh razmaha tradicionalnega, viteškega strelskega sporta.

Iz Škofje Loke

Seja škofjeloškega občinskega odbora je bila prejšnjo soboto v mestni posvetovalnici. Otvoril jo je mestni župan, notar Stevo Šink, ki je pozdravil vse navzoče, imenoma sreskega načelnika Ivana Legata. Po prečitaniu zapisnika zadnje seje, kar je trajalo skoro četrt ure, je prišel odbor na razpravo o ponudbi škofjeloškega trgovca Antona Savnika, ki bi bil pripravljen kupiti staro škofjeloško šolo v Klobovsovi ulici, da bi jo preuredil v svoje obratne svrhe. Ta del seje je bil tajen. Občinski odbor je slednjič soglasno sklenil, da stare šole pod ponujenimi pogoji ne proda. Pri slučajnostih je bila najprej dovoljena prosilcu Pavlu Štravsu postavitev avtomata za tobak na mestnem trgu, potem pa je prečital župan več dopisov. Zavrneni sta bili pritožbi župnega urada in Pokojninskega zavoda zavoljo znižanja plače organistu in priziv, ki so ga napravili nekateri zasebniki iz vrst opozicije in Gasilsko društvo proti sklepu občinskega odbora na njegovi zadnji seji, ko je bil Gasilski dom prodan in zamenjan za Štravsovo hišo. Prizivniki svoje vloge niso kolkovali, kar bi veljalo 3200 Din. Ob tej priliki se je razvila med navzočimi zelo živahna debata, ki je vanjo zlasti iniciativno posegel član

občinskega kluba JNS g. Franc Zebre. Povdarjal je, da je opozicija dobro vedela, kakšna je bila situacija glede te kupčije; občinski odbor je sklepal po svoji najboljši vesti in edino le z namenom pomagati so-meščanom s pridobitvijo nove tovarne, ki bo dajala ljudem vsaj nekaj dela in zaslužka. Ako odbor pogojev, ki so bili res trdi — saj tega nihče ne taji — ne bi bil sprejel, bi se bila tovarna že naslednjega dne preselila v starološko občino. Potem bi bila pa zopet največja nejevolja in kritike nič koliko. Apelira na složno delovanje občinskega odbora, ako ne, potem se bo osvojilo načelo: Zob za zob! Občina je naročila 2 uputnici za prezplačen prevoz živeža, vsi občinski odborniki so bili povabljeni k slovesni službi božji na rojstni dan Nj. Vel. kralja, potem pa je bilo govora o deputaciji, ki gre v Beograd, nakar je župan sejo zaključil.

Akcija za srez v polnem razmahu. V soglasju z narodnim poslancem Ivanom Lončarjem je odšla v ponedeljek zvečer v Beograd deputacija škofjeločanov, da intervinira pri posameznih ministrih zavoljo ustanovitve samostojnega sreskega načelstva. Deputacija, ki so se je udeležili škofjeloški župan Stevo Šink, starološki župan Anton Hafner in industrijec Stanko Heinrichar, je posetila ministrskega predsednika Srksića, notranjega ministra Lazića, finančnega ministra, dr. Kramerja in druge. Deputacija se vrne v Škofjo Loko do sobote.

Rojstni dan Nj. Vel. kralja je praznovalo naše mesto zelo lepo. Mladina se je spominjala našega vrhovnega voditelja že v soboto. V okusno okrašenih učnih dvoranah je pela, govorila in deklamirala. Naslednjega dne dopoldne je bila v tukajšnji župni cerkvi slovesna služba božja, ki ji je prisostvovalo toliko ljudi, da so komaj našli vsi v njej prostora. Cerkvenega opravila so se udeležili vsi predstavniki državnih in civilnih oblasti, vojaštvo z vsem oficirskim zborom in polkovnim praporom, občinski odbor z županom Šinkom, Sokol, gasilci, Narodna odbrana, Kolo jugoslovenskih sester, nadalje zastopniki raznih socialnih in kulturnih ustanov in drugi. Zvečer je bil v Sokolskem domu oficirski družabni večer, ki je iznova dokazal, da je ta prireditve med najelitnejšimi v mestu. Kljub temu je bilo razpoloženje v domu vrlo prijetno in so se razhajali gostje ob zvokih vojaške godbe pozno v noč.

Smučarske tekme priredi škofjeloški Sokol na Silvestrovo. Tekmovali bodo člani, članice, moški in ženski naraščaj. Tekme bodo trajale ves dan. Dopoldne bodo tekme v teku na 18 km, 8 in 4 km, popoldne pa tekme v smučskih likih. Za prireditve vlada veliko zanimanje, prijave sprejema hišnik doma do 28. dec.

Tujsko prometno društvo za Selško dolino je bilo ustanovljeno prošlo nedeljo. Zanimanci so se zbrali v gostilni Stari Ratilovec na Češnjici in postavili temelje ustanovi, ki utegne gospodarskemu napredku Selške doline še mnogo pomagati. Ob pridnem in vztrajnem delu seveda. Izvoljen je bil: 9 članski odbor z zastopniki občin Železniki, Selca in Sorica. Mnogo vzpodbudnih misli sta iznesla med razpravo dr. Megušar iz Kranja in učitelj Janko Sicherl iz Škofje Loke. Mlademu borcu za napredek tujskega prometa želimo največ uspehov in to tem bolj, ker je Selška dolina zanimanja tujskih gostov res vredna.

Iz Selške doline

Zima je tudi k nam poslala svoje obilne darove. Imamo nad 80 cm debelo snežno odejo in nad 17° C mraza, ki se vsak dan poviša za 1 ali 2 stopinji. Avtobusni promet je zastal, kljub temu, da je sneg na banovinski cesti zoran s plugom. Mehak in sipast sneg ovira vožnjo z avtobusi, ker se vsled teže pogrezajo do osi in končno obstanejo v snegu. Pošto, ki so jo doslej oskrbovali avtobusi, vozijo s sanmi tako, da bomo prišli zopet v one lepe stare čase, ko bo odmeval po dolini poštni rog trara-trara. Upamo pa, da se bodo vremenske prilike v tem tednu vsaj toliko zboljšale, da bomo za praznike imeli že redno avtozvezo s Škofjo Loko.

Prinesla nam je pa zima še druge senzacije. Po dolini je kar završalo in šlo od ust do ust, da gospodarji v gozdovih nad Češnjico divji prašič. Posebno mnogo posla in še zlasti govorjenja je dala ta senzacija našim lovcem, ki so v zvezi s tem zopet obudili svoje „vedno resnične“ lovske dogodivščine. Bog ve, koliko lisic, divjih svinj, medvedov in morda še levov so postrelili „pri mizi“. Pa pustimo, saj jim „vedno radi“ verjamemo! Pojdimo nazaj k našemu „divjaku!“ Beseda je postala istina in lovci so naleteli nanj, ali bolje, on jim je prišel nasproti. V gozdu nad Češnjico so se srečali! In glej ga korenjaka, lovca Gartner Poldeta iz Dražgoš! Pomeril je nanj, že je počilo in „divjak“ je zaplesal smrtni

ples in obležal. Koliko veselja za lovce pa tudi za g. Veber Leopolda iz Češnjice, v čigar revirju je bil ustreljen. Eksemplar je res prav čeden, tehta okrog 150 kg, čekane ima kakor „slon“, če se izrazim bolj po lovsko. Da pa ne bi kdo mislil, da je to le izmišljena lovska dogodivščina, je g. Veber obesil „zverjad“ na svojem dvorišču, kjer se vsakdo lahko prepriča na lastne oči o velikih junaštvih naših lovcov. Ker je žival res prav lep eksemplar, ga je na prošnjo g. šol. upravitelja iz Selca, pripeljal g. Veber tudi v Selca, da so si šolski otroci ogledali ta izredni plen, za kar mu gre najlepša zahvala.

Sicer pa je tudi v drugih ozirih prav živahno v naši dolini. Vse je „na dilcah“, mlado in staro. Kako naglo se je razširil smučski sport v naši dolini! Seveda tudi tu ne gre brez „nesreč“. Včasih bi marsikdo želel, da bi imel raje „dilce“ na rokah, največkrat pa seveda na onem delu telesa, ki ga človek ne sme zapisati, če hoče, da ga narod ne bo linčal. Z eno besedo, zima nam je prinesla tudi svoje veselje, tako nam starim, ki gledamo iz zapečka ta veseli sport, katerega pa še s prav posebnim navdušenjem goji naše „narodno ženstvo“. Žal, da se tujci tako malo oglašajo pri nas! Naša dolina bi v svoji zimski obleki očarala slehernega obiskovalca in mu nudila vse, kar poželi mestni človek, sveži zrak sonce, smuk, sankanje in še vse drugo. Oglašajte se pri nas vsi, ki vam je do zimskih krasot in bodite prepričani, da boste zadovoljni odšli.

Politično življenje je stopilo v zatišje. Novoizvoljeni obč. odbori in kraj. šol. odbori so konstituirani. Čakajo jih težke naloge, zlasti sanacija obč. gospodarstva, kar bo silno težko delo v očigled temu, da je zlasti v naši dolini vsahnil glavni vir dohodkov, t. j. izvoz lesa. Vendar se bo dalo doseči marsikaj z dobro voljo in sodelovanjem vseh, ki jim je na tem, da se dvigne blagostanje v dolini. Politična nasprotstva izza zadnjih volitev morajo izginiti! Vse delo mora biti usmerjeno za tem, da se zboljšajo gospodarske razmere naše doline. Na delo morajo vsi z zavestjo, da je le v skupnosti moč. Ponos slehernega zahteva, da dela v dobrobit občine in se ne ozira na javkanje „neodgovornih ženščadi“ po časih, ki so bili in se ne vrnejo več.

Tudi kulturno-prosvetno delo je v dolini prav živahno. Ustanovljeno je tujsko-prometno društvo za selško dolino, kateremu je samo želeli, da z intenzivnim delom doprinese svoj obulus k izboljšanju gospodarskega položaja.

Tudi sokolska društva delujejo prav pridno. Ono v Železnikih je uprizorilo igro: Otok in Strugo; Selčani pa so gostovali na sok. odru v Železnikih z dramo: Sin. Obe vprizoritvi sta izpadli nad pričakovanje in gre pohvala vsem sodelujočim. Le tako naprej in uspeh prosvetnega dela vam je zasiguran!

Iz Poljanske doline

Volitve so za nami. Nastal je mir in čepimo doma, ker snega je padlo toliko, da je ves promet med vasmu ustavljen in še kar ga je, se vrši na smučih. Šolski pouk trpi, ljudje brez dela in čakajo, da nastane lepše vreme, da bo zopet prišlo spravljanje hlodov in izvoz lesa. Prav žalostno je odjeknilo med kmeti, da bo nastal davek na les. S tem bi se zadal hud udarec lesni industriji. Meter lesa se proda ponekod samo za 30 Din. In če bi bil davek Din 20°, bi ostalo kmetovalcu le 10 Din, kar bi ne bilo niti za delo. Krajevni odbor J. N. S. v Oselici je imel v Sovodnju sejo, kjer se je sklenilo, da se naprosi poslanca Lončarja, da zastavi vse sile, da se to ne zgodi, ker bi bili naši ljudje popolnoma uničeni, saj jih edino še gozd redi.

Volitve v občinske zastope so se vršile v znamenju najhujše agitacije, posebno so politični nasprotniki obljubovali ljudem nebesa in raj in pri tem blatili in govorili neresnične stvari o naših javnih delavcih in g. županu. Nismo na to reagirali, ker bi bili pri tem prizadeti le zapeljani, a tisti, ki so vodili, pa bi se skrili za plot.

Občine v Poljanski dolini, razen v Poljanah, so ostale v naprednih rokah in upamo, da bodo naši možje in vrli župani storili vse, kar bo v korist občin, v blagor naroda in države. Sedaj je čas gospodarskega dela, obnove in naprave zadružnih gospodarskih naprav in pa tudi skrb za reveže in prosveto v dolini. Za utrditev sokolskega in gasilnega dela, za ublažitev brezposelnih krize in za povzdigo kmetijstva in gozdarstva naj bo skrb sedanjih občinskih odborov. Sedaj na delo za bodočo zmago, za procvit vasi in nacionalizacijo ljudi.

Iz šolskega kotička Poljanske doline. Nič ni lepšega, pravijo vsi, ki jih vodi pot mimo šole na Gaberku, ko ogledujejo krasni šolski vrt in nič bolj

prijetnega, ko zro oči na lepo tamošnjo vaško šolsko palačo. Pa se ustavijo kmetiči iz hribov, ko gredo skozi Poljane in zro na drevesnico tam ob šoli in žele, da bi bile tam sredi njihovih domačij. Na Trati je bolj skrito, lepo je pred šolo, a brez dvorišča, brez zeliščnih gred. Trebija tam na ovinku ima lepo šolo, pa tudi vrtnice poleti duhte potnikom in vaščanom. Pa šola na Stari Oselici je vsa prenovljena, a brez gospodarja. In Sovodenj, kot bi Bog pozabil na tisto skrito kotlino tam ob meji. Sokolski dom je, je mle-karska zadruga, pa tudi šola je, samo brez strehe. 136 otrok čaka, ljudje čakajo, učiteljstvo čaka, vse čaka in hrepeni, kdaj bo vendar dovoljeno, da se zgradi tudi za to deco šola, da vstopijo vanjo, saj prostor je že pripravljen. Res, kdor bi se zavzel za to — a v kratkem — da bi se tam napravila šola, bi mu bil narod zelo hvaležen. Zato pa prosimo, in prosim jaz tu v Triglavu, drugi drugje, dajte deci stavbo, dajte v Sovodenj šolsko stavbo, saj so ljudje in vsi vredni tega. Prosimo. Tudi v Stari Oselici čakajo otroci, kdaj se odpro vrata, da bo prišel učitelj, saj bo že 5 mesecev pouk, ljudje iz hribov zro v nižavo, kdaj pride glas, da je vendar prišel. Tudi mi želimo tega, in trkamo na tista vrata prosvetnih uprav, da se nas usliši. Hvaležni bomo, kot so drugje, da bo po vseh šolah v dolini zadovoljen kmet in otrok, učitelj in vsi pa tudi tam, kjer je „Zdravo“ doma in čaka, da bo tudi drugje!

Savezna streljačka družina Sovodenj v Poljanski dolini je imela 1. redno letno skupščino 17.

decembra v Sokolskem domu v Sovodnju ob navzočnosti 32 članov.

Skupščino je otvoril predsednik, učitelj Janko Štefe, ki se je spomnil pokrovitelja strelcev, Nj. Vel. kralja, ki je ravno ta dan obhajal svoj rojstni dan, z iskreno željo, da bi Bog čuval kralja in ga ohranil domovini, da bi mogel s pomočjo vsega naroda voditi in braniti našo zemljo.

Tajnik Eržen Franc je prečital zapisnik ustanovne skupščine in poročal, da je imela družina 2 redni seji, prejela in odposlala 24 dopisov in imela 50 rednih in 23 izrednih članov. Blagajnik Slabe Damjan je poročal, da je družina prejela na članarini 525 Din, za municijo 250'50 Din in na posojilu 86'50 Din. Skupaj 862 Din. Izdano pa je bilo na članarini 325'50 Din, za pisarno 81'75 Din, za inventar 143'50 Din, za pošto in takse 90'50 Din, za časopis 10'50 Din in za vračilo posojila Din 86'50. Skupaj 738'25 Din. V blagajni ostane 123'75 Din. Pregledniki računov so izjavili, da so našli vse imovinsko stanje v najlepšem redu.

Predsednik je omenil, da je družina, ustanovljena pred 6 meseci, uredila strelišče, napravila najemno pogodbo za prostor strelišča, imela 2 redni strelski vaji in nabavila iz prostovoljnih prispevkov novo flobert puško.

Članarina ostane letno 12 Din. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika učitelj Štefe, a za odbornike Švarc Franc, Jakob Damjan Slabe, Eržen Franc, Metod Vidmar, Matija Debelak, Vončina Ignac in Vujović Blažo, za preglednike pa Tušar Ivan, Marolt Karol in Snoj Franc.

Solidarnost jugoslovenskih trgovcev

V sredo 13. t. m. se je vršila v Zagrebu konferenca najmočnejših gospodarskih združenj v Jugoslaviji. Konferenca se je med drugimi udeležil tudi predsednik Zveze trgovskih združenj v Ljubljani Josip J. Kavčič. Zastopniki organizacij so se sestali, da razpravljajo o čim močnejši organizaciji trgovskega stanu v državi in o možnosti izboljšanja sedanjega težkega gospodarskega stanja. Razpravljalo se je o novih gospodarskih zakonskih načrtih in uredbah, v katerih je bila dosežena popolna soglasnost. Sklenjeno je bilo, da se store pri vladi in poslancih vsi mogoči koraki, da se zakonski predlogi modificirajo v smislu sklepa konference v Beogradu, ki se je vršila 26. in 27. novembra.

Soglasno se je povdarilo, da bi bila prisilna trgovska združenja zlasti poklicana, da bi predlagala oblastim davčne kategorije, kakor se to že uspešno izvaja pri nekaterih davčnih upravah. Konstatirano je bila tudi velika nevarnost, da brezposelnost še naraste vsled zmanjševanja tujskega prometa in nazadovanja avtomobilskega prometa ter drugih posledic, ki bi mogle nastati vsled novih davčnih predlogov.

Nato se je razpravljalo o industrijskih prodajalnah in je bilo soglasno sklenjeno, da bodo vse, na konferenci zastopane organizacije delale na to, da se morajo smatrati industrijske prodajalne kot samostojne trgovine in je zato treba z njimi kot takšnimi postopati tudi pri obdavčenju.

Zastopniki organizacij se dobro zavedajo svoje odgovornosti do države in do gospodarskih krogov, katerih zaupanje uživajo. Vedno so pripravljeni pomagati naši narodni državi in pripravljeni so k vsakemu sodelovanju, če se dela racionalno in v korist splošnosti.

Tudi ta konferenca dokazuje, da je gospodarska situacija zelo resna, zato upajo gospodarski krogi, da bodo s svojimi lojalnimi in upravičenimi predlogi našli pri kr. vladi in narodnih poslancih popolno razumevanje. To tem bolj, ker na tej konferenci zbrani zastopniki zastopajo nad četrt milijona organiziranih gospodarstvenikov.

Cena fine astalske soli padla

Uprava državnih monopolov je znižala prodajno ceno fine astalske soli na 5 Din za kg. Ta sol se dobi v kartonskih ovojih. Pakovana je po pol kg, kateri je preje stal 6 Din in stane sedaj le Din 2'50.

Pred devalvacijo lire?

Italjanski budžetski deficit 1932/1933 znaša 2.9 milijarde lir in se bo tudi še nadalje povečal za eno milijardo. V rimskih finančnih krogih se govori, da bo s tem v zvezi prišlo do devalvacije lire (državno znižanje vrednosti lire). Skoro gotovo se bodo obenem znižale plače državnih uradnikov, dasi so že sedaj v Italiji skrajno nizke.

Zvišanje cen svinj v Bački

Na sejnih v zgornji Bački so začele cene svinj hitro rasti. Še pred par dnevi je bila cena debelih svinj 5—5'50, a od 15. t. m. se je dvignila na 7.—Din. Povpraševanje po svinjah je sedaj vedno večje in se radi tega pričakuje, da bodo cene še rastle.

Izplačilo obresti za stare vloge pri Ljubljanski kreditni banki

Ljubljanska kreditna banka bo s 1. januarjem t. l. izplačevala vsem vlagateljem na knjižico in na tekoči račun vse obresti za leto 1933. Nedvignjene obresti se bodo prenesle na novi račun, s katerim bo mogel lastnik vsak čas razpolagati.

— Lo — ko —:

Streleške družine

Tudi zgodovina Egipčanov nam izpričuje več načinov vojskovanja, čeravno so bili narodi te dežele predvsem poljedelci in šele nato vojsčaki. Iz raznih muzejskih zbirk je egipčanska vojna tehnika precej dobro razvidna. Pri njih je korakala pehota, obdana z mnogimi trobentači in bobnarji ter okrašena z raznimi divjimi bojnimi znaki v izbornem bojnem redu. Težko oborožena pehota gre v slisnjeni, ravni vrsti. Vojsčakom visijo ob straneh ogromni meči in bodala, v rokah imajo dolga kopja, sulice, bojne sekirice in velike ščite. Lokostrelci, katerim korakajo ob straneh pračarji (z lučali), so oboroženi s sekiricami, srpastimi meči, ali lesenimi, metalnimi kiji in s ščiti. Za časa 18. in 19. dinastije (1600-1300 pred Kr. r.), ko se konj v zgodovini prvič omenja, so bili v vojni vozniki (tren) z vojskujočim se kraljem kot prvim

Inflacija in njene posledice za gospodarstvo

Zivo Vedlin, Ljubljana

V svrhu olajšanja naših kreditnih razmer, povišanja kupne vrednosti zlasti poljedelskim produktom in možnosti zaposlitve našega brezposelnega kadra, zastopajo poedinci stališče, da je treba pristopiti k inflaciji. Imamo ljudi, ki smatrajo izdanje večje množine novčanic — brez kritja, za rešitev obstoječega gospodarskega stanja, kar bi po njihovem mnenju ne bila inflacija, temveč bi se s tem denarjem nadomestila ona gotovina, ki je danes, bodisi s težaviranjem ali na drug način vzeta iz prometa.

Vsi slični predlogi niso novi. Že dolgo delajo posamezniki v tem pravcu in kažejo od časa do časa svojo večjo aktivnost, vendar pa moramo ugotoviti, da vsi, razen malih izjem, zastopajo pri tem le svoje osebne interese. V kolikor pa niso osebno zainteresirani, a kljub temu zagovarjajo to stališče, potem je to dokaz, da o stvari niso dovolj poučeni.

Popolnoma zgrešeno je mišljenje, da se z inflacijo more popraviti ves oni zastoj v gospodarstvu, ki je nastal vsled gospodarske krize, ne samo pri nas, temveč tudi v drugih državah. Bila bi zabloda, pričakovati od te strani kake rešitve. Inflacija je strup za narodno gospodarstvo, vsled česar bi se vsi eksperimenti, ki bi se delali v tej smeri, končali s fatalnimi posledicami.

Splošna gospodarska kriza ni nastala radi denarja, odnosno radi redukcije kreditov. Drugi so vzroki temu. Vsekakor pa je poslabšanje kreditnih razmer posledica in ne vzrok krize. Z izboljšanjem gospodarskih prilik v drugih državah, pa tudi pri nas, bi se istočasno izboljšali tudi kreditni odnosi. Presežek denarja v obtoku preko stvarnih potreb, kar predstavlja inflacijo, pa ne bo nikdar pomagal reševati gospodarske krize, temveč bo nasprotno samo ovira, ne glede na to, ali je ta presežek v zlatu, srebru, kovancih oziroma drugih surogatih novca.

Vsi vemo, kako zelo se tudi druge države ogibajo inflaciji. Nedavno so gospodarstveniki tujih držav izjavili: „Vlade se morajo sporazumeti, da dovedejo v red finance njihovih držav, da se budžeti spravijo v ravnotežje, predvsem z zmanjšanjem izdatkov in da se inflacije ubranijo za vsako ceno. V nasprotnem slučaju so vse one mere, ki so se do sedaj povzele za gospodarsko dvignjenje, iluzorne“. V zvezi s tem citatom moramo ponovno ugotoviti, da se gospodarska kriza ne rešuje z inflacijo. Inflacija bi bila ne samo ovira gospodarskemu izboljšanju, temveč tudi povzročiteljica poslabšanja gospodarske krize. Inflacija bi uničila naše kreditne razmere in naš kapital. Ves kapital, ki igra vlogo dolžnika, bi legalno vračal zmanjšano vrednost, na škodo upnika. Če vpoštevamo, da je naš kapital že itak prizadet z nizkim tečajem dinarja, potem je dovolj jasno, kako bi bil uničen z novo inflacijo. Inflacija bi bila ovira za uravnoteženje budžeta. Vsled nje bi bil budžet v osebnih in materialnih izdatkih večji, a poleg tega ne bi mogel kriti anuitet inozemskih posojil, ker bi

se tečaji deviz ravno vsled inflacije močno dvignili. Posledica tega bi bila, da bi v državnih financah nastala potreba po povečanju dohodkov, kar bi značilo za narod nova bremena.

Tudi vprašanje cen posameznim proizvodom se ne rešuje z inflacijo. V kolikor bi vsled inflacije cene poskočile, bi seveda producent prišel do večje množine denarja, vendar pa bi ta denar predstavljal mnogo manjšo vrednost, kar bi dotični proizvajalci občutili predvsem pri nakupu potrebnih jim predmetov, kakor tudi s povečanjem državnih dajatev. Samo z resnim delom na odstranjenju različnih preprek in ovir v mednarodnem prometu, se ustvarjajo pogoji za oživiljenje svetovnega gospodarstva. Inflacija predstavlja velikansko oviro za mednarodno trgovino, ker ista brezpogojno zahteva stabilnost nacionalnih valut in ne variliranje istih.

Mnogi so mnenja, da bi se splošna gospodarska kriza poleg ostalega dala ublažiti tudi z različnimi javnimi deli, ker bi se na ta način moglo zaposliti naš brezposelni svet. V nobeni državi, in tako tudi pri nas, ne moremo iskati vzrokov krize v dejstvu, da se javna dela niso vršila v dovolj veliki meri. Prevzeti javna dela in pri tem ustvariti denar z inflacijo in zadolževanjem države pri novčanični banki, pa bi imelo za gospodarstvo nedogledne posledice.

S tem bi se stanje splošne gospodarske krize poslabšalo, ker bi se ustvarile še težje kreditne prilike v trgovini, industriji in vseh ostalih panogah gospodarstva, kakor tudi v državnih financah samih.

Tudi trditve, da nimamo dovolj denarja v obtoku in da potrebe po kreditih ni mogoče zadovoljiti, ne moremo zagovarjati. Na dan 31. decembra 1931 je bilo v obtoku za 5.321 mil. Din novčanic. V letu 1932 istega dne je bilo 5.206 mil., a poleg tega še kovanega srebra za 331 mil. V letošnjem letu na dan 8. oktobra je bilo v obtoku 4.347 mil. novčanic in poleg tega kovanega srebra za cca 885 mil. Din. Iz vsega tega se vidi, da so razlike v obtoku denarja le neznatne. Vpoštevati moramo, da je v drugi polovici l. 1931 pričelo močno težaviranje denarja, ki se je v še večji meri nadaljevalo v letu 1932, ko so se vloge pri denarnih zavodih sistematično dvigale. V letošnjem letu pa se je, po raznih skrivališčih teza-vrirani denar pričel polagoma vračati v obtok.

Če vpoštevamo vsa navedena dejstva, potem nikakor ne moremo zavzemati slališča, da pri nas ni dovolj denarja v obtoku, najmanj pa se moremo pridružiti onim, ki smatrajo inflacijo za rešitev splošne gospodarske krize, kajti vsaka inflacijska politika je vsestransko škodljiva. Koristna pač samo onim, ki se nahajajo v položaju dolžnikov in špekulantov. Če inflacija ni koristna niti kmetu, niti uradniku, še manj delavcu in konsumentu, potem se ista pač ne bo prakticirala samo radi onih, ki so danes po lastni krivdi prezadolženi in pričakujejo v inflaciji svojo rešitev.

na čelu trupe odrešilni in glavni del armade. Dvokolesni vozovi so bili lično izdelani in krasno okinčani. Istotako so bile viteške vprege in konji bogato okrašeni. V l. 400 p. Kr. r. so Egipčani svoje trenske in jahalne konje temeljito zavarovali z dvojnimi odejami, od glave čez celo grivo pa še s posebnim pokrivalom, obloženim s kovino. Egipčani so bili v zidanju in podiranju močnih trdnjav posebno spretni in sigurni.

Še dosti točne podatke imamo o orožju in obrambnih sredstvih mogočnih Rimljanov, čeprav niso umrlim polagali orožja v njihove grobove, kot je bil to običaj pri Germanih. Zgodovina nam tedaj ne nudi dosti vpogleda v njihovo bojno orožje. Kar pa hranijo muzejske zbirke je jako malo v primeri z velikostjo rimske države, ki je obvladala skoro pol Evrope in vodila nešteto krvavih in dolgoletnih vojn. Ugotovljeno pa je, da so Rimljani za napravo orožja vporabljali — kot Grki — največ bron, a pozneje, t. j. za časa vladanja Polybios, pa so iz brona izdelovali le orodje in obrambna sredstva, napadalno in rezilno orodje pa iz železa. V rimski vojski je bila najvažnejša konjenica. Ta je bila najskrbnejše in najbogatejše opremljena ter so služili v njej le najhrajnejši vojaki.

Konjenica se je ravnala po pehoti, t. j. do $\frac{1}{10}$ pešcev. Za časa Servija Tullija je bila vojska razdeljena v pet oddelkov. Vojščaki prvega oddelka so bili, kot prvi v bojnih vrstah, precej težko opremljeni in sicer so nosili kovinaste šleme, težke oklepe, polukrogle ščite in na nogah golenične plošče. V rokah so nosili dolge sulice, za pasom meče s širokimi rezili. Vojščaki drugega in tretjega oddelka so imeli samo dolge sulice in ščite, a ostala dva oddelka sta bila opremljena le z metalci kamenja in vlačilci. K slednjim se je priključila še konjenica. Rimski pomožni vojaki so bili oboroženi z dvema dolgima kopjema (do 2 m dolga), z meči in bodali. Edina varstvena oprema jim je bilo kralko, s kovino obloženo krilo. Na nogah so imeli sandale. Razun tega je imela rimska vojska nosilce bojnih znakov in orlovskih grbov, trobentače, bobnarje, legionarje itd., ki so pa bili opremljeni od ostalega vojaštva tako, da so se lahko očitno razločevali tudi v največjih bojnih pohodih med seboj.

(Dalje prihodnjič).

Pavel Bobnar

Svetonočna

*V najlepši noči zvezde krasne
žaré z neba na borni hlev.
Rešitelju človeštva v slavo
doni z višav serafov spev.
Glasi se iz prelestnih dalj:
„Pozdravljen bodi, Dete — Kralj!“
Srce pokojno — le zapoj
prelepo pesemco nocoj,
da v noč najlepšo izdoni —
Čarobno slednja zvezda seva
in z mano duša vsaka peva,
ki jo ljubezni mir ogreva . . .
Vsem svetonočno razodetje
razsiplje v zemeljske nižave
blesteče cvetje — rajske slave!*

Tone Stražar

Za ljubo mamico

Leta 1817. je bila tako huda lakota, da so ljudje jedli travo, obnemogli ležali ob cestah in proseče klicali: kruha, kruha . . .

V neizbrisnem spominu je med našim narodom ostala strašna lakota, ki je bila pred 116. leti. Ta strašna nadloga se je pritepla tudi v malo zahribsko vasico. Na koncu vasi, tik ob gozdu je prebivala vdova s svojo 17 letno hčerko Jelico. Kljub lakoti, ki se je naselila že po vsej vasici, sta mati in hčerka še za silo izhajali. Tik pred božičnimi prazniki pa sta se morali seznaniti s pomanjkanjem. Zato se je mati s težkim srcem odpravila v sosednjo vas k bogatemu kmetu Jeklenovcu. Ko je stopila v izbo, je gospodar za veliko javorjevo mizo baš računal obresti od izposojenega denarja.

Logarica je ponižno sedla na klop pri peči in čakala, da bo gotov. Čez kake pol ure je Jeklenovec vstal izza mize in jo vprašal, česa želi? S težavo je spravila iz sebe, da bi rada na up nekaj žita bodisi tudi ajde ali ječmena, da bo saj za praznike lahko spekla malo kruha.

Jeklenovec je trdo in samozavestno stopal po hiši semintja. Naposled se je ustavil pred vdovo.

„Katra, ne en mernik ječmena ali ajde, da veš, kar dva mernika pšenice ti dam, če mi boš storila uslugo?“

Logarica je bila zelo radovedna, kaj neki želi od nje Jeklenovec, da ji kot znan skopuh ponuja kar dva mernika pšenice?

„Katra, veš, vdovec sem. Nevesti imam na izbiro, vseč pa mi je le tvoja Jelica.“

Jeklenovec je vedel, da ima Jelica rada mladega sosedovega Šimna, ki bi moral v kratkem postati sam svoj gospodar. Vedel pa je tudi, da je sedaj najbolj ugodna prilika zanj, da ga vzame Jelica.

Predno je odšla Logarica domov, jo je še dobro pogostil, saj ni poznal nikake stiske in pomanjkanja.

Tisto noč Jelica ni zatisnila oči. Kako tudi? Ako ne vzame bogatega vdovca, ki ga ne ljubi, bosta morali trpeti pomanjkanje . . . S težkim srcem se je naposled odločila, da se žrtvuje za ljubo mamico in vzame bogatega vdovca. . .

Tudi Logarici je bilo hudo, ko je zvedela od Jelice, da je voljna vzeti Jeklenovca. A kaj je hotela. Beda je trkala na vrata. . .

Dva dni pred svetim dnevom se je Jeklenovec

z iskrim konjičem peljal iz Kranja proti domu. Dobro volje je bil, saj je mislil samo na to, da bo že v predpustu dobil brhko in mlado gospodinjno na svoj dom. Tiho je požvižgaval in bil tako zaverovan v prijetne misli, da ni zapazil, kako drvi nasproti pobesneli bik, ki je ubežal nekemu mesarju. Iskri konj se je splasil in z vso naglico skočil s ceste v globok cestni jarek. Jeklenovca je v loku vrglo z voza. Z razbito glavo je obležal kraj drevesa ob jarku.

Težko ranjenega Jeklenovca so mimoidoči prepeljali na njegov dom, kjer se je na postelji boril s smrtjo . . . Poslal je po duhovnika, da obračuna z Bogom in poravna razne krivice, ki jih je storil ljudem. Poklical je k sebi tudi Logarico in nevesto Jelico, ki sta strmeli od začudenja, ko jima je z velikim naporom govoril: „Vse kar je mojega, je tvoje Jelica! Bodi srečna in vzemi svojega fanta . . .“

. . .

V sreči in zadovoljstvu sta živela Jelica in njen mož Šimen na bogati Jeklenovčevi kmetiji. Sleherno leto pa sta ob božičnih praznikih izredno bogato obdarovala vse bližnje in daljnje siromake.

Na sveti večer

Franc Kuralt

Bilo je pred prazniki. Kot sin premožnega kmeta sem hodil v prvo gimnazijo v Ljubljani. Starejši brat je bil v četrti, leto mlajša sestra pa v zavodu pri Uršulinkah. Prejšnjo zimo mi je umrl oče. Z očetovo smrtjo se ni mnogo spremenilo. Mati, energična in blagosrčna, je vodila gospodarstvo naprej, kmečka dela pa so oskrbeli posli.

Ko sva se z bratom odpravljala na popoldanski vlak, da se odpeljeva domov na počitnice — sestra je malce zbolela in ostala v zavodu — sem iz skromnih prihrankov med potjo kupil volnene rokavice, da jih podarim za Božič Luciji, siroti, ki je pri sosedu služila za pastirico in katero sem ob velikih počitnicah rešil iz valov, ki so jo potegnili s seboj, ko je gnala živino preko Sore.

O Božiču so nekateri birmanski botri obdarovali svoje birmance, pa tudi domačim je nosil Božiček. — Na mizi, pokriti s prtom, je ležal poprtnjak, krog njega pa so bila razstavljeni darila. Otroci smo hodili od hiše do hiše, zmolili očenaš in ogledovali jaslice ter darila. Moje oči so iskale nje, ki sem jo držal takrat, brezčutno in nemo ob večernem polmrazu v naročju. Prišla je. Boječe je odprla vrata in pokleknila. Nosila je snežnobelo birmansko oblačilce in bele čevljičke obute na boste nožice. Sanjavo otožne oči je uprla v jaslice in se negibno zatopila v molitev. Tiho kakor je prišla, je hotela oditi. Na materino vabilo je prišla k mizi pod jaslicami in vprašujoče uprla pogled v me. Odkar sem jo rešil, se me je bala.

Kako so lepe, je vzdihnila v zadregi.

„Ali ti je kaj prinesel Božiček“, jo je vprašala mati.

Molče je zanikala.

„Rokavičke ti je prinesel“ sem dejal in ji izročil mali dar, katerega nisem dosedaj nikomur pokazal. Obotavljaje se je sprejela.

Žarek veselja je preletel otožni, rahlo zardeli obrazek.

Sestri, ki je ostala v mestu, je prinesel Božiček volneno krilce, čepico in nogovice. Pri pogledu na njene gole nožice, sežejo mati na mizo: „Naše ni domov, naj pa tebi da Božiček še nogovice.“

„Mati, sem poprosil, dajte ji še krilce in čepico — — — Ustrašil sem se svojega glasu. Misel, da sem s svojo prošnjo opozoril mater na uboštvo deklice, me je zbolelo. Tpel pogled materinih oči, kratek pomislek in že so položili čepico in krilce v njeno naročje.“

Dve solzi hvaležnosti, dva dragocena bisera, sta se zaiskrila na gostih trepalnicah in zdrknila po rožno zardelih ličkah. Iz hvaležnosti sem se oklenil materinega vratu in poljubljal njene ustne, čelo, lica. Lucija je padla na kolena in poljubljala materine, od dela razpokane roke.

Mali, devetmesečni bratec v materinem naročju, ki je bil rojen po očetovi smrti, me je jezno vlekel za lase in odrival. Nežno so se oprostili najinega objema, oblekli Luciji krilo in prinesli potice. Nato pa so položili Nejčka Luciji v naročje: „Malo povaruj, imam še delo v kuhinji.“

Skozi rdeče steklo oljnate svetiljke je utripajoč plamenček razsvetljeval Marijo, sklonjeno nad novorojenim Zveličarjem v jaslicah. Zlati pas svetništva je žarel krog njene glave. Tudi Lucija se je sklanjala k detetu v naročju. Žarek luči se je igral z njenimi zlatimi kodrčki. Nemo sem strmел v sliko deviške

lepote, čistosti in nedolžnosti. „Lepša je kakor Marija“, sem grešno pomislil.

Molčala sva. Nisem našel besed, ne izraza prekipajočem občutku sreče.

Mati so opravili delo v kuhinji in vzeli Nejčka. Z dolgim poljubom se je Lucija ločila od njega.

„Lucija, ti ostaneš nocoj pri nas. S Franckom bosta za varuha, drugi gremo k polnočnici. Sporočila sem sosedovim, da nocoj ne prideš domov.“

Povesila je glavico; v meni je vztrepetalo srce od veselja in strahu.

Nejčka so položili v gorko posteljico, prekrizali mu čelo, ustne in prsi ter se s poljubom poslovili od njega. Na peč so postavili v peharju kostanja.

„Vrata zapahnjita za nami, za peč pojdita in stanj luščita. Kmalu se vrnemo“, so odredili in odšli.

Ostala sva sama. Dotaknil sem se njene rahlo tresoče roke. „Lucija, pojdiva za peč!“ Molče sva sedla na rožno barvno blazino, sveže duhtečo v prijetni toploti.

Ponudil sem ji kostanja. Odkimala je. Dolgo sva molčala.

Glas polnočnega zvonjenja je zmotil svečano tišino. Zdramila se je in pogled uprl v me milobno vprašala: „Ali imaš rad mater?“

„Kako rad!“, rečem tiho.

„Jaz je nimam več“, je zajokala.

„Poprosim, da te vzamejo k nam, potem bo moja mati tudi tvoja.“

Kdaj je tvoja umrla?“

„Pred pol leta, potem sem morala iz samostana.“

Polagoma se je razvil med nama pogovor. Povedala mi je svojo žalostno zgodbo.

Mati je bila šivilja, oče vojak. Dobro se ga spominja, njegovo sliko verno hrani. Nekoč je prišla mati po njo v samostan in jo peljala domov, kjer ju je čakal velik vojak. Bala se ga je.

„Daj roko očku, je rekla mamica“. Dvignil jo je v naročje, poljubil in stisnil k sebi, da jo je zbolelo. Mnogo lepih stvari ji je prinesel. Pri odhodu jo je zopet poljubil in dolgo držal v objemu.

Nikdar več ga ni videla. Mati je nosila črno obleko in ji jokaje povedala, da je umrl.

Pred pol leta je prišla po njo v samostan starejša, neznana ženska. Z njo je šla k materi, ki je ležala v postelji. Z mrzlimi rokami jo je pritisnila na prsi, dolgo poljubovala in med solzami šepetala: „Lucija, ubožica, sirota!“

Potem je utihnila. Ko je rahlo razklenila njene mrzle roke, so mrtno padle na odejo — — —

Krčevito je zaihtela in pritisnila sklenjene ročice na drobne prsi, hoteč siloma odgnati morečo bol.

Med solzami je položila glavico na mojo ramo in se polagoma v rahlem polsnu umirila. Zlati kodrčki so božali moje lice. Položil sem roke krog drobnega telesca in prijel nežno ročico. Mirno je zaspala in njena glavica je polagoma padla v moje naročje.

Dolg pogled na jaslice in Marijo, sklonjeno nad novorojenim Zveličarjem, je napolnil mojo dušo z nepopisno blaženostjo. Dih prve, nedolžne, čiste, božanske ljubezni je vel svečano mirno nad menoj in nežnim bičjem, z rajskimi smehljajem na bledih ustnih.

„Lucija“, sem šepetal in prevzel neizmerne sreče sklonil glavo. Moje ustnice so se dotaknile njenih. Zunaj pa so polnočni zvonovi oznanjali Kristusovo rojstvo.

Lesna konferenca v Berlinu

Dne 11. in 12. t. m. se je vršila v Berlinu konferenca lesnega gospodarstva, na kateri so bili zastopani delegati Avstrije, Čehoslovaške, Poljske, Rumunije, Jugoslavije, Finske, Švedske in Sovjetske Rusije. Na konferenci je bil dosežen sporazum glede izvoza posameznih držav za leto 1934. Sklenilo se je, da ostane z ozirom na potrebe importnih držav izvoz v letu 1934 — posebno za rezan mehki gradbeni les — isti, kakor preteklo leto. Delegati izvoznih držav upajo, da se jim bo posrečilo obdržati cene lesa na sedanji višini.

Italjansko tržišče z lesom

Na italjanskem tržišču ni bilo zadnji čas nobenega povečanja odjema in so cene še nadalje zelo slabe. Tarifski popusti za avstrijski les, ki so pred kratkim stopili v veljavo, še niso prišli do veljave, pač pa je možno, da se bo radi teh tarifskih olajšanj lesni uvoz iz Avstrije povečal.

Vesele božične praznike in srečno novo leto žele svojim odjemalcem in gostom
iz Tržiča

Globočnik Franc

Trgovec

Mesar in prekaževalec

Vidic Leopold

Brivsko frizerski salon

JOSIP PETRIČ „ANGELI“

ZIBLER MELHIOR

BRIVSKI
SALON

MESAR IN PREKAJEVALEC

BELHAR ANTON

IVAN TEUERSCHUH

TRGOVEC IN
STEKLAR

GOSTILNA IN AUTO-
PREVOZNIŠTVO

JOŠKO BABIČ

Bocak Karl

Kleparstvo, vodovodne instalacije,
toplovodne naprave in centralne
kurjave

Likalnica in pralnica. Sprejema
se tudi v kemično čiščenje in
barvanje

Bocak Jelica

VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE in SREČNO
NOVO LETO!

BRATA VERBIČ

TOVARNA
USNJA
TRŽIČ

JEGLIČ BLAŽ, TRŽIČ

MESAR IN
PREKAJEVALEC

želi vsem svojim odjemalcem
vesele božične praznike in
srečno novo leto!

Vsa tapetniška in sedlarska dela
izvrši točno, solidno in poceni

IVAN JENKO

TAPETNIK IN SEDLAR, KRANJ PRI „JELENU“

Vesele božične praznike in srečno novo leto žele svojim odjemalcem in gostom
z Jesenic

Miloš Regovc

gradbeno podjetje

Anton in Mica Oražem

HOTEL „TRIGLAV“

PETER SITAR

trgovina in delikatese

KLABUS

AVGUST TRGOVINA Z ŽELEZNINO

A. M. Legat

tovarniška restavracija

Justi Rozman

foto-parfumerijska trgovina

IGNACIJ HROVAT

MESARIJA

Jože Košir moderna trgovina in
čivar obleke

GOSTILNA IN PREVOZNIŠTVO
BALOH FRANC

Stanko Poženel

pekarija

Restavracija Tancar

FRANC DEŽMAN

mesar in restavrater

Franc Pavlin

trgovec s pivom
in fotografijami

FRANJA TUŠAR

MODISTINJA

Svojim cenjenim gostom želi vesele božične praznike in srečno novo leto ter se jim priporoča

HOTEL „LJUBELJ“

T R Ž I Č

Oglašujte v Triglavu

Vesele praznike in srečno novo leto:

Vilko Masterl

predilnica za žimo
Stražišče pri Kranju

Izdeluje:

vsakovrstno

žimo za žimnice, otomane, itd. v najboljši kakovosti. Vzorci franko in brezplačno.

Vsem svojim cenjenim gostom želi vesele božične praznike in srečno novo leto ter se jim priporoča

Hotel Lončar, Tržič

Mlekarska zadruga

Naklo

vsočči vsem svojim cenjenim odjemalcem vesele božične praznike

HOTEL UNION
KRANJ

želi vsem cenjenim gostom
vesele božične praznike
in srečno novo leto.

ZVOČNI KINO V NAR. DOMU KRANJ

V soboto 23. dec. ob 1/9. uri zvečer ter na Božič 25. dec. in na praznik sv. Štefana ob 4., 6. in 1/9. uri zvečer.

do danes največji film za časa prvega preganjanja kristjanov

V
ZNAMENJU
K

Monumentalno filmsko delo! Večno meslo Rim v plamenih. Preganjanje in mučenje kristjanov. Orgije na dvoru cesarja Nerona.

Znamenje križa — znamenje v katerega so verovali preroki ter radi tega prezirali smrt. Žalostne svečanosti v cirkusu Maksimus.

V glavnih vlogah:

Fridrich Mareb, Elissa Laudi, Charles Laughton in Claubete Colbert.

Poleg teh sodeluje še 7500 štatistov.

Vesele božične praznike in srečno novo leto žele svojim odjemalcem in in gostom
iz Kranja

„Slaščičarna „Klandr“

PETER FALETIČ

Brivski mojster
Valentin Rozman

Slaščičarna ŠINK

ŠTEFAN OSOJNIK
BRIVSKI SALON

MESARIJA
Klemenčič Janez
CERKVENA 165

GOSTILNA „GOLOB“
Ignacij Kokalj

VIKTOR TONEJC
TAPETNIK

Gostilna pri „Starem Mayrju“
Janko in Pavla Bidovec

Konfekcijska trgovina
Albin Jazbec

Foto atelje
Edo Kramaršič

Gizela-Orosel-Vrečer
Modistinja

GOSTILNA
pri „JAHACHU“

Franc Strniša
specialna trgovina vsakovrstnih
čevljev

Franc Janša
elektrotehnično podjetje —
zaloga radio aparatov

PEKARIJA
FRANC BOHORIČ

Jela Vajt
Salon za dame in gospode

Občinstvo, prijatelji in znanci iskreno vabljeni,
da posejajo
restavracijo „SLAVEC“ v Struževem
Vesele praznike in srečno novo leto!

Vsem odjemalcem vesele božične praznike in srečno ter zadovolj. novo leto želi
J. KNIFIC
tovarna za žimo
Stražišče pri Kranju

MODNI KROJAŠKI ATELJE
ZA DAME IN GOSPODE
JOSIP KOS-KRANJ
ROŽENVENSKA 50
Želi vsem svojim strankam vesele božične praznike in srečno novo leto.

Vsem cenjenim odjemalcem in gostom želim srečne božične praznike in veselo novo leto
LOVRO IN FANI SEMEN-KRANJ
trgovina in restavracija

Stanko Kapušin - Kranj
Trgovina s specerijskim blagom ter prodajo vina v zaprtih steklenicah in na debelo želi svojim cenjenim odjemalcem
SREČNE IN VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER ZADOVOLJNO NOVO LETO.

Vesele božične praznike in zadovoljno novo leto želi
ANTON ŠORN-Kranj
Izdeluje smučarske drese, usnate suknjiče, čepice, razne obleke po najnovejši modi in po najnižjih cenah.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
JOŠKO DOLENC - Stražišče
izdelovalec smuč in sank po najnov. švicarskem sistemu.
Naročijo in ogledajo se lahko pri g. Drago Fuchs v Kranju. Cene nizke.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi cenjenim gostom in se jim še nadalje priporoča
Gostilna Bekselj-Kranj

Vesele bož. prazn. in srečno novo leto želi
Anton Hafner
brivski salon
Stražišče pri Kránju.

Anton Križnar
trgovina in gostilna
Stražišče
Želi vsem cenjen. odjemalcem in gostom vesele božične praznike in srečno novo leto ter se jim tudi v nadalje priporoča za njihovo naklonjenost.

Naznanilo

Obiščite me in prepričali se boste o nizki ceni in prvovrstni kakovosti.

Opremil sem po vseh predpisih zahtevajoče higijene moderno delavnico ter pričel izdelovati vse vrste suhomesnatih izdelkov, kakor hrenovke, safalade, šunkarice, tirolke, pragerske, krakovske, jetrno pasteto, prvovrstne kranjske klobase, prave pečenice ter različni narezek, vse iz prvovrstnega domačega svinjskega mesa. Dnevno sveže kuhana šunka, reberca ter klobase. Hrenovke par Din 1.—, safalade komad Din 1.50, šunka kuhana kg Din 30.—CENJ. GOSTILNIČARJEM IN TRGOVCEM POSEBEN POPUST. Vsem cenj. odjemalcem želim vesele božične praznike in srečno novo leto ter se priporočam za nadaljno naklonjenost.
JAMNIK FRANC, mesar in prekajevalec, Kranj

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
Delikatesa A. TERČON - Kranj
„pri Puščavniku“
Podružnica v hiši Stare pošte.

Vrtnarstvo
Franc Sušnik - Kranj
želi svojim cenjenim odjemalcem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Hotel Stara Pošta
Restavracija in kavarna
KRANJ
Želi vesele božične praznike in srečno novo leto vsem cenjenim gostom in prijateljem. Isto želi vsem odjemalcem mesarija „Pri Matičku.“
Se vljudno priporočata
Franc in Francka Lieber

Vsem cenjenim gostom in odjemalcem želi vesele božične praznike in srečno novo leto ter se jim še v nadalje priporoča
Franc Benedik
gostilna in trgovina
Stražišče.

VRTNARIJA
A. LAP KRANJ
n u d i:
i. t. d. šopke, vence, vedno sveže nageljčke
Vsem odjemalcem želi vesele praznike in srečno novo leto!

Vesele praznike in srečno novo leto!
I. Majnik, Kranj
Trgovina Glavni trg 129 — Delavnica na Podrtini 170
Velika izbira smuč ter posameznih delov, sank, moških in ženskih dvokoles, gramofonov, plošč, igel itd. Montaža strojev, transmisij itd. Struženje raznih predmetov. Autogenično varjenje ter razna stavbna ključ. dela.

Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem želi vesele božične praznike in srečno novo leto
R. Rus, Kranj
urar in trg. z zlatnino in srebrnino
(poleg lekarne)